

СОНЯШНИК

A decorative header featuring a large, stylized sunflower in the center, rendered in a pinkish-red line-art style. Above the sunflower are two pairs of stylized birds, also in the same line-art style. Below the sunflower are two curved, decorative flourishes that mirror the style of the sunflower and birds.

РІК I

ЧЕРВЕНЬ — 1956 — JUNE

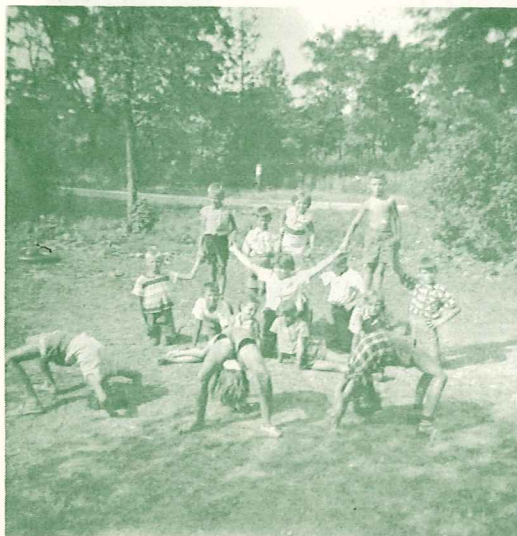
Ч. 6

Відпочинковий дитячий табір торонтонтського православного осередку „Київ” розпочинає свою цьогорічну працю 2-го липня, а закінчить її 1-го серпня. Минулого року в таборі спочивало 120 дітей.

На фотах: дитячий табір „Київ” — (вгорі) більші гарно співають, а менші уважно слухають і навчаються. Внизу (ліворуч): спортові вправи на зеленій травичці і ранішня прогулянка попід лісом (праворуч).

У П О Л І

Ген, за містом шлях широкий,
Шлях веде до поля,
Там праворуч височіє
Молода тополя.

Шляхом тим піди ще далі
І поглянь навколо:
Простягли лани за обрій
Зеленаві поли.

Розхвильована пшениця
Нагинає колос,
І дзвіночком з неба ллється
Жайворонків голос.

Жовтий сонях повертає
Вслід за сонцем чоло,
А над ним гудуть і в'ються
Трудівниці бджоли,

Сонце лле ясне проміння
На баштан, на поле.
Так тут гарно, так тут любо,
Як ніде й ніколи!

Г. Чернобицька

МИХАСЕВА ЗУСТРІЧ З КАНАДОЮ

Михась виїхав з батьками до Канади. Вони замешкали тут на розі вулиці в червоному домику. Вже з першого дня батько пішов до праці. Мати доглядала меншої сестрички й наказувала Михасеві не виходити на вулицю. Ще в дорозі до Канади багато наслухався Михась від батьків про цю країну. Кажуть: це великий простір, а на ньому всякому воля. Яка ж тут воля Михасеві? Дверми не рипай, не забагато шовстайся по східцях, щоб не докучати господарям, не виходь за огорожу! Скільки за день пройде малих і великих повз цю фіртку, скільки авт проїде! Зупиняться на роздоріжжі, покажеться їм зелене світло й вони далі йдуть. А не змінилося б воно їм хоч годину, то побачили б вони, як то добре Михасеві чепіти в загороді.

Михась уже трохи освоївся тут. Уже й деяких людей пізнає на вулиці, уже й пробує одною ногою висуватись за огорожу. Сьогодні якраз тут на розі вулиці діти завели

свою забаву. Якийсь час Михась вистромлював голову з-за огорожі, приглядаючись до їхньої гри, а далі, висунувся за фіртку і, придержуючись паркана, несміливо наблизився до гурту. А їм якраз одного й бракувало до гри. То вони підійшли до нього й почали кликати до себе. Але Михась не розумів їхньої мови і стояв, як пеньок.

„Які великі, а говорити не вміють! Белькочуть якось не знати по-якому,” — подумав Михась.

„Такий великий та й мови не знає. Що ти німий, чи що?!” — викрикували хлопці.

Вони обступили його з усіх боків, та й стали обдаровувати його штовханцями. Михась зразу посміхався, думав, що вони жартують, але як вони добре йому припекли, то він і заплакав.

„Гей, а ви що?!” — викрикнув на них з вулиці проходжий хлопець, що вертався звідкись з книжками під пахвою.

„Що вам треба від нього?” — запитав, підступивши до гурту.

„Ми штовхаємо його, щоб почути його голос. Це якийсь німий, чи що. Хочемо, щоб він ішов бавитися з нами, а ні, то хай собі замітає звідси!” — закричали хлопці.

„О, які ви нерозумні! Хочете присилувати його говорити, як він не вміє. Я ж знаю цього хлопця. Він недавно приїхав сюди з батьками з Європи. Він ще не мав часу вивчити вашої мови. В нього є своя мова — українська, і ви його не зрозумієте.“ І він став говорити до Михася українською мовою. Всі здивовано й з повагою прислухались до цієї мови.

„Звідки ж, ти, знаєш його мову? Чи, ти, теж недавно приїхав сюди?” — запитали.

„Ні“, — заперечив хлопець з книжками.

„То може твої батьки приїхали..”

„І не батьки. Батьки мої вже тут народились. Дідусь мій приїхав з України. Але я українець і чому мені мови української не знати?”

І він став їм оповідати про Україну та про українців, що живуть у різних країнах світу, а душею й думками тягнуться до свого рідного краю.

Хлопці з великою увагою прислухались до його оповідань і дивувалися з знання і любови до свого рідного.

Один більший ростом, а другий менший, але обидва дуже подібні до себе, йшли поруч і тримались за рамена. Хлопці стояли мовчки, дивлячись їм услід. Стрічні їм поступались з дороги, а поминувши їх, ще оглядались за ними.

Більший меншому оповів, що в цьому місті є багато українців, що в них є свій народний дім, своя церква й школа.

Мама виглянула з вікна, Михась викрикнув урадувано: „Мамо, мамо, цей хлопець говорить так, як і я!“

Мати усміхнулась:

„Він, синку, теж українець“, — сказала.

Це був перший Михасів приятель, що допоміг йому познайомитися з Канадою.

І. Боднарчук

Наталя Забіла

Червень.

Той, хто бачив, як розкішні
маки вогняно цвітуть,
як в садках дозрілі вишні
аж гілки додолу гнуть, —

той, хто в пору косовиці
на узліссі поміж трав
соковитої суниці
повні кошики збирав, —

той розкаже сам, напевно,
чом це здавна між людей
в Україні зветься Червнем
перший літній місяць цей.

О. Іваненко

ДЖМЕЛИК

Вчора цього джмелика ще й на світі не було. У джмелиному рої лежали лялечки, замотані в павутиння, як у пелюшки. Лялечки були слухняні й тихі, мов діти, коли вони сплять.

Але вранці, коли джміль-сурмач задзижчав своїми крильцями і всіх побудив, одна лялечка несподівано заворушилась, і всі почули, як щось гризе її зсередини. В цьому рої не любили сидіти без діла, і тому всі кинулись допомагати. Отоді й виліз маленький джмелик, волохатий, веселий. Повештався трохи по гнізду, на джмелів подивився, себе показав, а потім сів і подумав: навіщо у нього крильця? Може, на те, щоб дзижчати, як той старий дядько-джміль, що всіх побудив уранці?

Він затремтів крильцями і теж так само задзижчав, тільки трохи тонше.

А може, ці крильця на те, щоб так само літати, як ота найбільша в рої джмелиха?

Він помахав ними дужче і справді полетів.

І так йому стало весело від цього, що він замахав ще дужче крильцями і заспівав:

— А я літаю! А я літаю!

— Ну й що з того? Ну й що з того? — здивувалася чорна гарна мушка.

Справді, дивного в цьому не було нічого. І вона, мушка, літала, і бджоли літали, і оси, і багато джмелів з їхнього рою, і всі вони гомоніли, гуділи, поспішали. Малесенький джмелик, трохи засоромлений, полетів з усіма, вже не дивуючись, а так, ніби він уже ціле літо літав. А всі поспішали на запашний, барвистий луг. Це квіти зробили його таким запашним і барвистим, бо їх було багато-багато — синіх, червоних, оранжевих.

У джмелика аж очі розбіглися. Кожна бджілка, кожна комашка летить до якоїсь квітки, як до знайомої, і не думає про те, що й джмелика треба познайомити.

Може, самому полетіти до ромашки з білими рясними пелюстками і з золотою серединкою? Та на ній сидить метелик, гарний кольористий метелик з легкими, як пелюстки, крильцями.

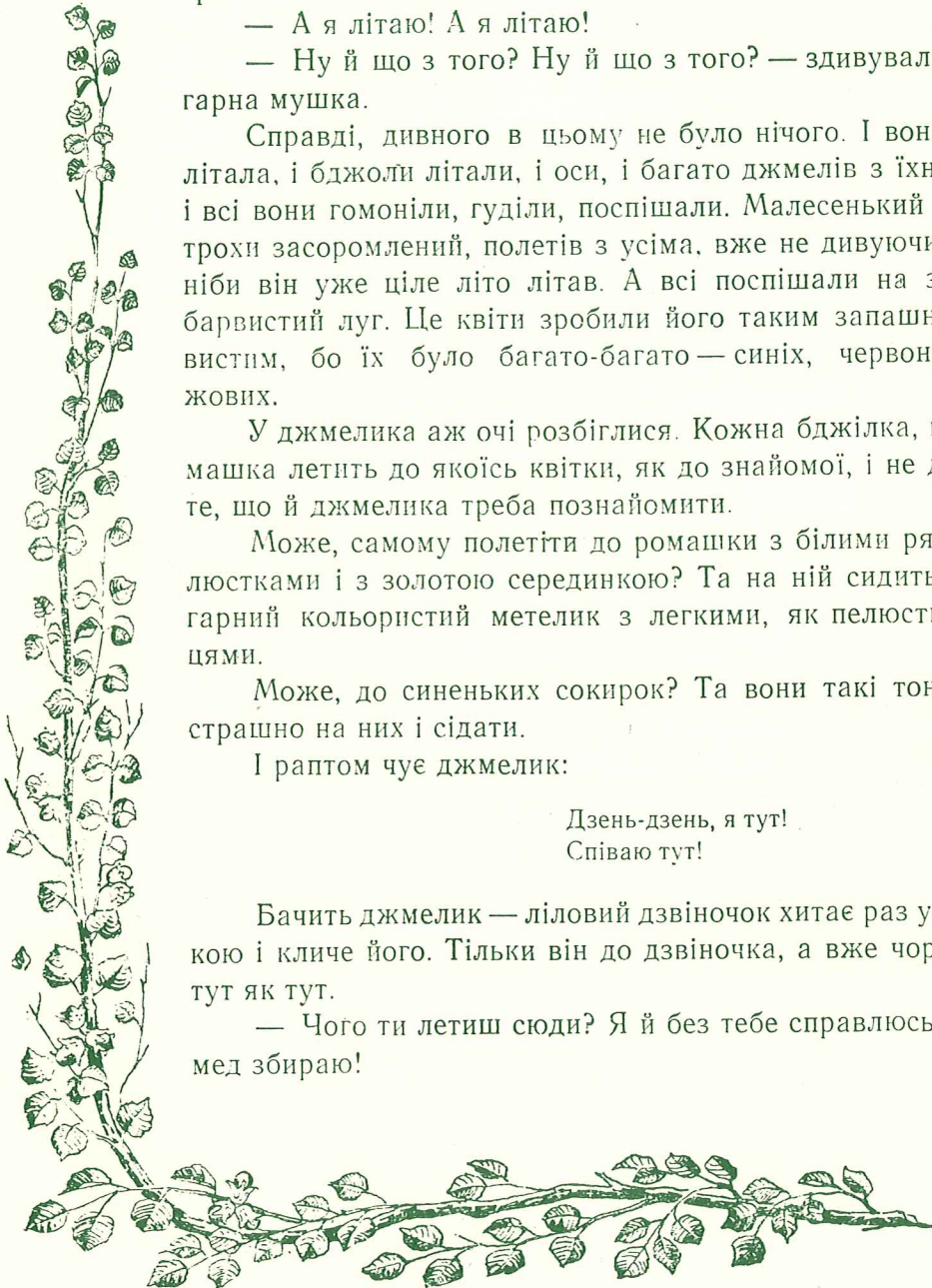
Може, до синеньких сокирок? Та вони такі тоненькі, що страшно на них і сідати.

І раптом чує джмелик:

Дзень-дзень, я тут!
Співаю тут!

Бачить джмелик — ліловий дзвіночок хитає раз у раз голівкою і кличе його. Тільки він до дзвіночка, а вже чорна мушка тут як тут.

— Чого ти летиш сюди? Я й без тебе справлюсь! Це я тут мед збираю!

— І я збираю! — сказав джмелик, сів на квітку й показав їй язичок.

— Ой! — здивувалася мушка, бо в цього незграбного джмеля був такий довгий і тонкий язичок, що міг залізти в найтоншу квітку.

І справді — язичок джмелика потрапив у чашечку дзвіночка, а там було дуже солодко і приємно.

Мушка розсердилася і полетіла — нечемний який!

— Я буду з вами дружити, — сказав джмелик дзвіночкам. — У вас у всіх такий солодкий сік?

— Звичайно, — засміявся дзвіночок, — і я радий з тобою дружити: ти не такий, як оті ненажери-жуки. Уяви собі, вчора один чорний жук сів на кашку, що росла поруч, і їв, їв, аж поки не перегриз зовсім бідну квітку.

— Який дурний! — здивувався джмелик. — Адже більше він не міг прилетіти до неї. Я б так ніколи не зробив. От я напився, а тепер полечу до іншого дзвіночка, такого самого, як ти.

Тільки джмелик злетів з дзвіночка, а вже чує, другий кличе:

Дзень-дзень, я тут!
Співаю тут!

Джмелик так і влетів у лілову чашечку і, як чемний і вихований, спочатку обтрусив жовтий пилок, що налип на нього з першої квітки, а потім уже вистромив язичок і заходився коло меду.

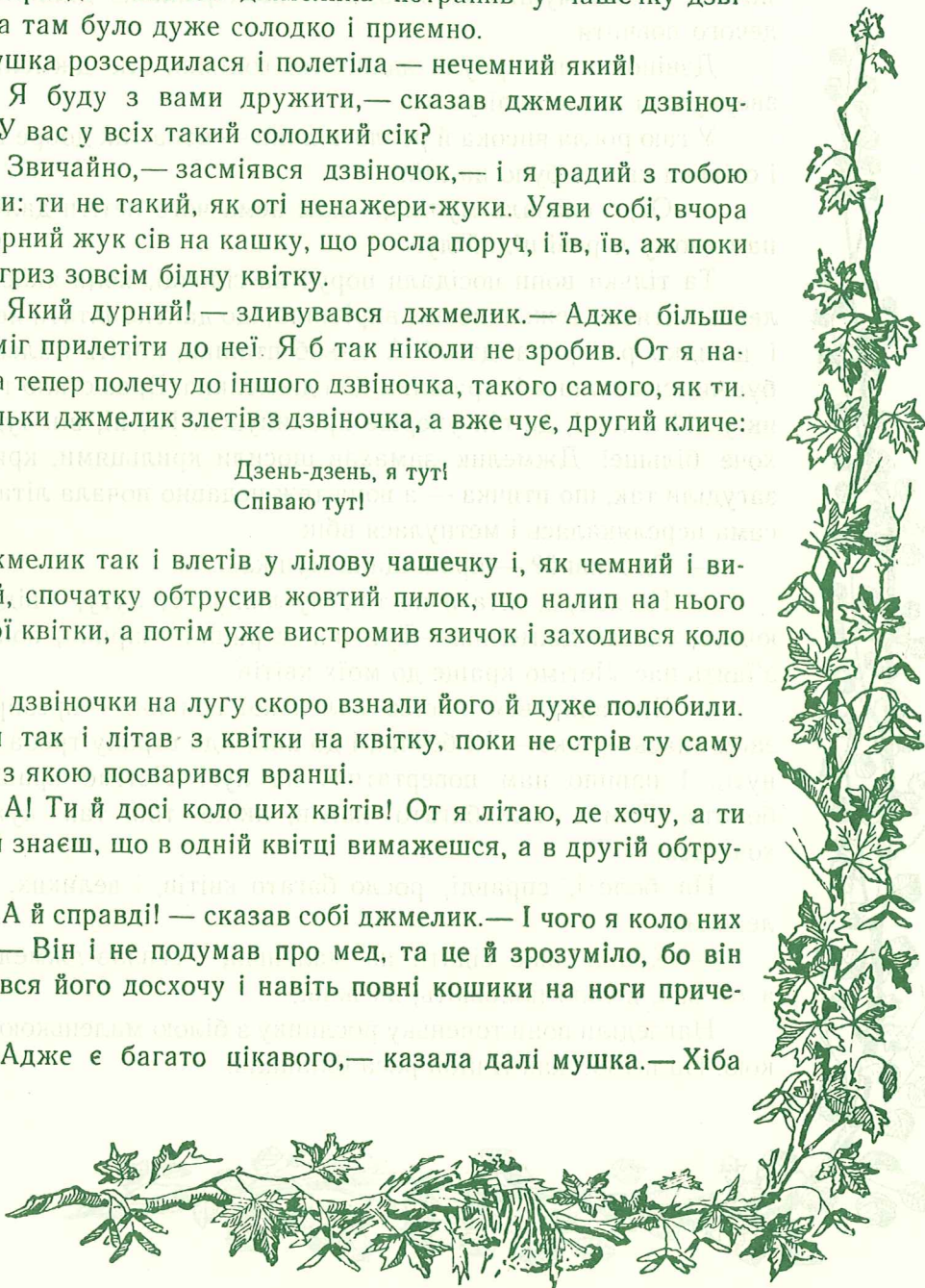
Всі дзвіночки на лузі скоро узнали його й дуже полюбили.

Він так і літав з квітки на квітку, поки не стрів ту саму мушку, з якою посварився вранці.

— А! Ти й досі коло цих квітів! От я літаю, де хочу, а ти тільки й знаєш, що в одній квітці вимажешся, а в другій обтрусися.

— А й справді! — сказав собі джмелик. — І чого я коло них літаю? — Він і не подумав про мед, та це й зрозуміло, бо він уже наївся його досхочу і навіть повні кошики на ноги причепив.

— Адже є багато цікавого, — казала далі мушка. — Хіба

на світі тільки самі твої дзвіночки, що невідомо навіщо дзвонять цілий день і не дають нікому спокою? Я лечу зараз у гаюк — хочеш, летімо разом?

— Летімо! — погодився джмелик.

Крильця ж не для того, щоб літати від дзвіночка до дзвіночка! Ні, ця мушка живе вже, напевне, кілька днів і може дечого повчити.

Дзвіночки повернули здивовані голівки, але джмелик не звернув на них ніякої уваги.

У гаю росла висока й розлога липа — вона так добре пахла і стільки квіток було на ній!

— От,— сказала мушка,— нам нема чого летіти далі. Тут на одному дереві цілий луг.

Та тільки вони посідали поруч на гілочці, коли якась маленька птичка теж, напевне, вирішила, що далеко літати не варт і швидко розкрила дзьоб. А дзьоб пташки, навіть маленької, був чимсь великим і страшним для джмелика. Враз стало темно, як у тій ляльці, де він уперше прокинувся. Ні, ні, він туди не хоче більше! Джмелик замахав шосили крильцями, крильця загуділи так, що птичка — а вона теж недавно почала літати — сама перелякалась і метнулася вбік.

— Ти живий? — пропищала мушка.

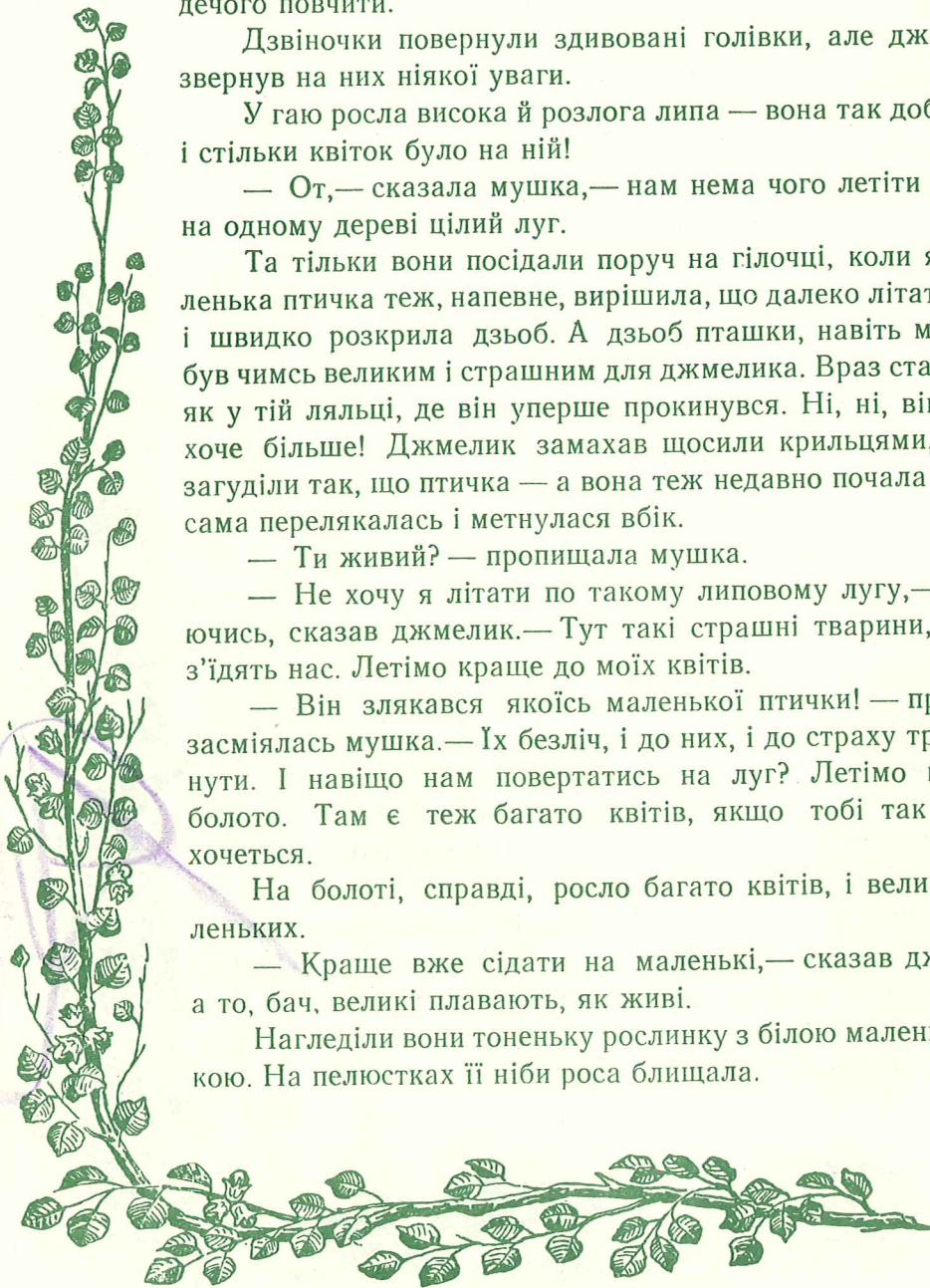
— Не хочу я літати по такому липовому луку,— віддихуючись, сказав джмелик.— Тут такі страшні тварини, вони ще з'їдять нас. Летімо краще до моїх квітів.

— Він злякався якоїсь маленької птички! — презирливо засміялась мушка.— Їх безліч, і до них, і до страху треба звикнути. І навіщо нам повертатись на луг? Летімо краще на болото. Там є теж багато квітів, якщо тобі так дуже їх хочеться.

На болоті, справді, росло багато квітів, і великих, і маленьких.

— Краще вже сідати на маленькі,— сказав джмелик,— а то, бач, великі плавають, як живі.

Нагледіли вони тоненьку рослинку з білою маленькою квіткою. На пелюстках її ніби роса блищала.

— Цур — я! Цур — я! Я швидше! — закричала мушка-хвастушка і сіла на квітку.

А джмелик не схотів з нею сваритись і сів поруч на листок. Але який це липкий, неприємний листок! Джмеликові ніжки ніби прилипають до нього. Джмелик злякався і рвонувся з усіх сил.

— Мушко-подружко, лети! Це погана квітка.

Дивиться, а мушки майже не видно: закривають її помалу волоски квітки і не пускають. Так і загинула мушка-подружка, мушка-хвастушка.

Сумує джмелик, зажурений летить далі від страшних квіток. А потім подумав, що живий лишився, зрадів і навіть заспівати спробував:

Я від птички втік,
Від росички втік,
Я розумний джміль,
До дзвіночків звик.

Тільки й пісенька чогось не виходить гарна, і невесело йому, і сонце не так світить, і повітря не таке тепле.

— Навіщо я полетів від своїх друзів? — бідкається джмелик. — Треба швидше до них.

Та на лузі всі дзвіночки закрили свої чашечки і не пахнуть, і не дзвенять, і не кличуть.

— Це вони на мене розсердилися, — сумно сказав джмелик. Він не знав, що вони просто на ніч поснули.

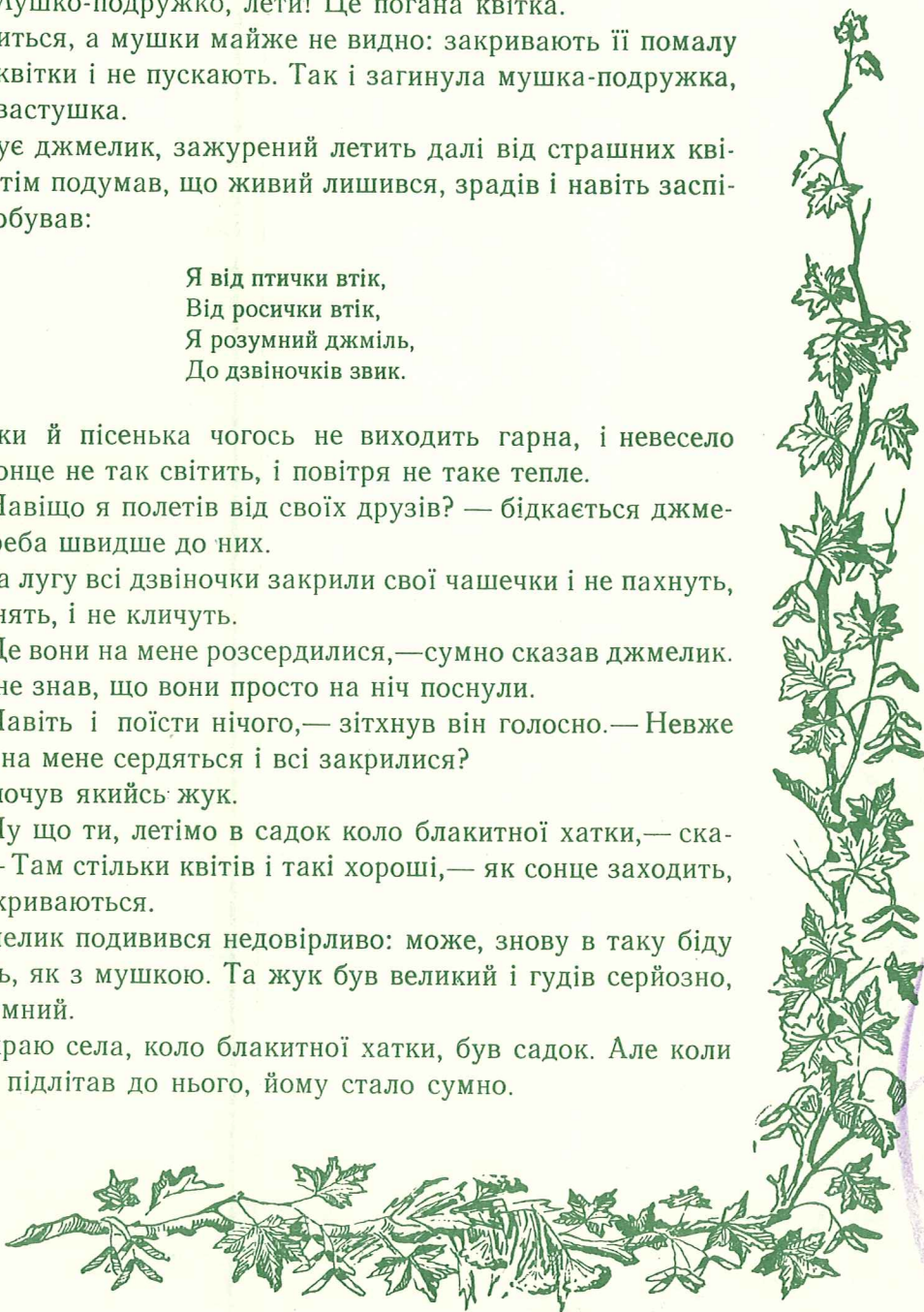
— Навіть і поїсти нічого, — зітхнув він голосно. — Невже всі квіти на мене сердяться і всі закрилися?

Це почув якийсь жук.

— Ну що ти, летімо в садок коло блакитної хатки, — сказав він. — Там стільки квітів і такі хороші, — як сонце заходить, вони розкриваються.

Джмелик подивився недовірливо: може, знову в таку біду потрапить, як з мушкою. Та жук був великий і гудів серйозно, ніби розумний.

На краю села, коло блакитної хатки, був садок. Але коли джмелик підлітав до нього, йому стало сумно.

Там росла тонка матіола з міцним ароматом, пахучий гострий тютюн, терпкий любисток. Великі, зовсім як пташки, крилаті метелики літали над ними — таких джмелик не бачив на лузі вдень. Ні, тут страшно. Але було вже темно і не видно, куди летіти, і він заснув коло синенького в'юнка, що вився просто на тину.

Він засинав і не знав — може, завжди буде так темно.— і йому було дуже сумно від цього.

Коли джмелик розплющив очі, було вже світло, сонячно, тепло. Матіола, тютюн та інші великі квіти на грядках стояли, закривши чашечки, склавши пелюстки.

Та джмеликові було байдуже до них. Він замахав крильцями, ще боячись — а може, не полетить. Але ні, він полетів, полетів прямо на луг. А там серед білих, жовтих, червоних квіток ліловіли дзвіночки, і кожен кликав його:

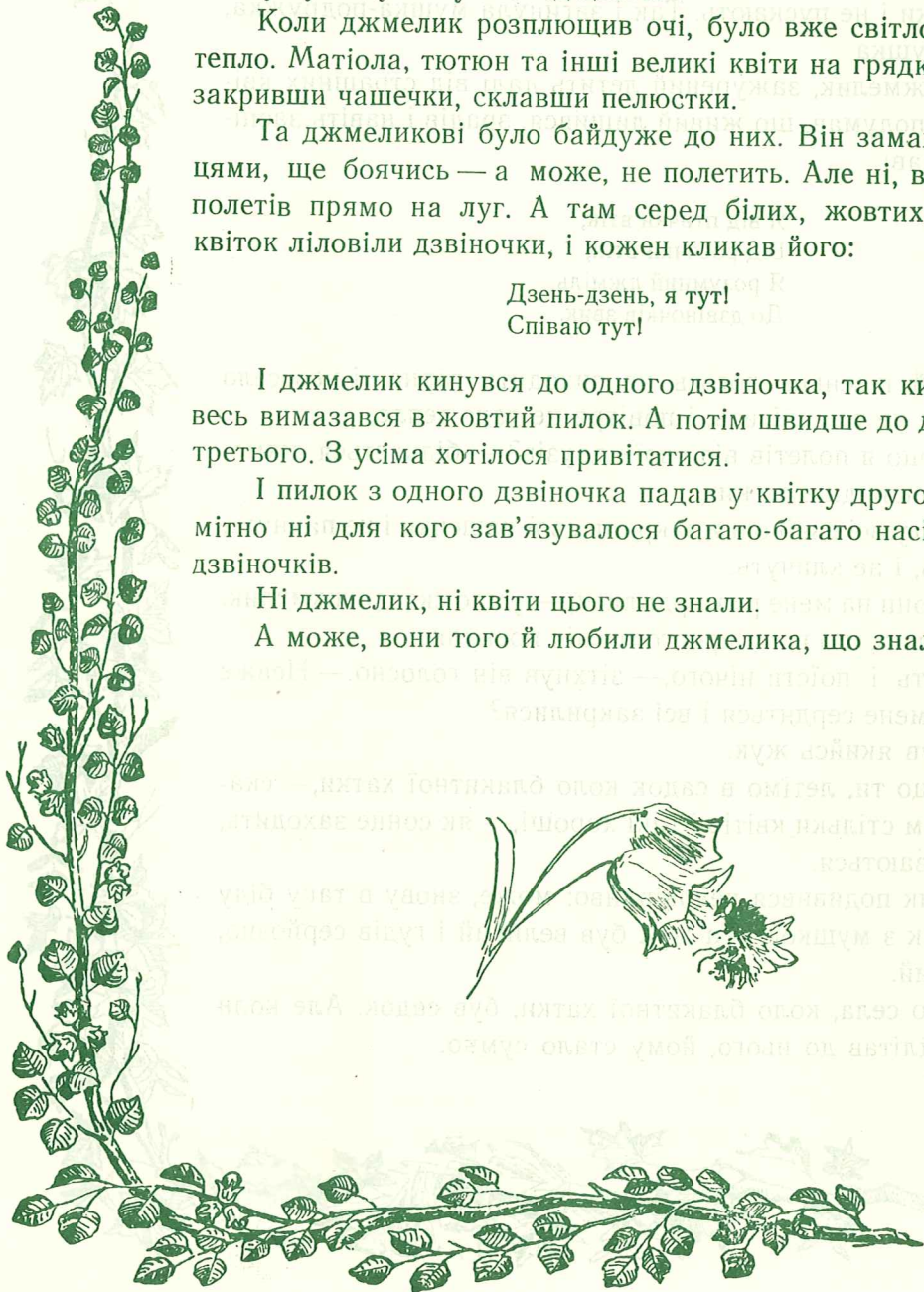
Дзень-дзень, я тут!
Співаю тут!

І джмелик кинувся до одного дзвіночка, так кинувся, що весь вимазався в жовтий пилок. А потім швидше до другого, до третього. З усіма хотілося привітатися.

І пилок з одного дзвіночка падав у квітку другого, і непомітно ні для кого зав'язувалося багато-багато насіння нових дзвіночків.

Ні джмелик, ні квіти цього не знали.

А може, вони того й любили джмелика, що знали про це?

НЕСЛУХНЯНІ ХМАРКИ

Ілюстрації Ніни Булавицької

— Я хочу пити, — розплакалася жовта нагідка, — вже так довго я не маю ні краплини води.

— Я теж хочу пити, — схлипнула маленька біла ромашка, — дуже-дуже хочу пити. Мене так змучила спрага, що я не здатна втримати рівно голову.

— Ох, і моє коріння зовсім пересохло, — зідхнула яблуня, — воно не знаходить води вже багато днів. І мої яблука не можуть наливатися й рости.

— Якщо я не дістану незабаром хоч ковток води, — простогнав маленький кущик, то на мені не буде цього літа солодких червоних ягід для дітей .

— А я дошенту вигорю! — зойкнула трава. — Вигорю і Ряба корова не матиме чого їсти.

Сонце подивилося з неба на спраглу землю.

— Де поділися всі дощові хмари? — запитало Сонце. Ген далеко, в самому куточку неба, причаїлися дві маленькі хмаринки.

— Ходіть, ходіть! — гукнуло Сонце. — Чому ви не напоїте землю?

А тут і Вітер дмухаючи підлетів до хмарок.

— Справді, — зашумів Вітер, — чому ви не напоїте спраглу землю? Бідні квіти понахиляли голівки. Там усе загине, якщо ви не дасте хоч трохи води.

— Ми ж ще не готові, — відповіли хмарки. — Ми не дамо жодної краплини води, аж доки не будемо готові.

— Ось я зроблю вас готовими, — розсердився Вітер і почав щосили дмухати. Дмухав, дмухав, та й видмухав обидві хмарки на самий вершечок неба.

— А що це за шум та дмуханина? — суворо озвався старий Грім.

— Земля зовсім висохла, — пояснив Вітер, — квіти понахиляли голівки, усе загине, якщо хмари не напоять землю.

— То в чому ж справа? — гуркотить Грім, — чому хмарки не посилають униз дощу?

— О, — знову зашумів вітер, — вони кажуть, що не готові. Вони не хочуть посилати на землю дощ, аж доки не будуть готовими.

— Ось ми їм допоможемо приготуватися! — гукнув Грім, — Ми їм допоможемо! Ану подми з усієї сили!

І Вітер почав дмухати, дмухати, дмухати та й нарешті зігнав обидві хмарки докупи.

Тоді почулося ссс, ссс, ссс — то вогняна гадюка прослизнулася поміж хмарками, і старий Грім гримнув на все небо: „Неслухняні діти!“

Маленькі хмарки гірко розплакалися, і важкі краплі почали падати на суху землю.

Угорі хмарки все плакали й плакали, а внизу ромашки й нагідки почали підводити голови.

— Нарешті маю що пити, — весело зашелестіла яблуня, — тепер мої яблука наливатимуться й ростимуть. — Її коріння вже смотало воду.

— А я знов стану свіжою й зеленою, — раділа травичка, — і Ряба корова матиме смачну їжу.

— А на мені будуть солодкі червоні ягоди для дітей, — радісно сказав кущик.

Всі рослини були щасливі, тільки неслухняні хмарки не переставали гірко плакати.

Князь-лицар Святослав

Український князь Святослав був сином Ольги. Коли Ольга охрестилася, то бажала, щоб і її син прийняв Христову віру, але Святослав казав:

“Якби я прийняв християнство, мої дружинники сміялись би з мене.”

І лишився при давній вірі своїх батьків та здобував собі слави великими походами.

Святослав воював довгий час із греками.

Як грецький цар дізнався, що його військо побито, скликав своїх бояр на раду і сказав:

“Що маємо робити? Українського князя не зможемо подолати!”

Царські дорадники відповіли:

“Вишли йому великі дари. Може він любить золото й дорогі убрання?”

Цар вислав до Святослава золото й дорогі убрання. Послав з цим мудрого чоловіка і сказав йому:

“Дивись на зір його, і на лице його, і на його думку!”

**
*

Грецький посол прийшов до Святослава, вклавши йому і зложив перед ним золото й дорогі убрання. Князь навіть не глянув на дари, тільки сказав до слуг:

“Візьміть це і сховайте!”

Вернувся посол до царя. Цар скликав старшину й запитався, як прийняв Святослав дарунки. Посол розповів:

“Навіть не глянув на золото і убрання і велів їх сховати.”

Тоді один із старших сказав до царя:

“Попробуймо його ще і вишлім йому зброю.”

Цар згодився і вислав посла з мечами і всякою зброєю.

Як тільки побачив Святослав зброю, зараз почав оглядати її, хвалив це все і казав вітати царя.

Як почули це грецькі бояри, сказали:

“Ой, хоробрий це князь, коли майна не цінить, а береться за зброю! Треба укласти з ним мир і заплатити йому данину.”

Святослав згодився закінчити війну і розпочав мирові переговори.

**
*

Над Дунаєм відбувся з'їзд обох володарів. Грецький цар приїхав на гарно убранім коні, у золотій зброї; його товариші теж сяли від позолоченої зброї.

Святослав приплив до берега невеликим човном; веслував сам, разом із своїми товаришами.

Був він середнього росту, очі мав сині, брови густі, довгі вуса, бороду голену. Так само мав голену голову, тільки з одного боку висів довгий чуб.

Одіж мав білу, полотняну, таку саму, як інші вояки. Вся краса його — золотий, причеплений до вуха, ковток з двома перлинами і червоним камінцем. Тоді був звичай, що славні вояки носили такі прикраси в ухах

При царі, що мав блискучу зброю, Святослав виглядав просто. Але він був переможець, а грецький цар переможений.

ТЕРПІННЯ ГАРТУЮТЬ НАМ ДУХА

Терпіння — це найвища школа в житті, і блаженна людина, що належно перейде цю школу!

Як свідоцтво про навчання в цій школі, терпіння лишаться на людських обличчях зморшки, — найбільшу окрасу людини.

По цих зморшках можна бачити все, що людина пережила.

Можна читати, як по книжці.

Одна молода недосвідчена дівчинка вередливо виговорювала своїй матері:

— І чого то у вас, мамо, такі зморшки по обличчі, аж дивитись не хочеться... Негарне обличчя!

А мати похитала головою та й каже недосвідченій доні:

— Розкажу тобі, люба доню, чого це, а ти слухай уважно. Оця зморшка велика на чолі моїм появилася в мене раз по твоїм народженні, бо в муках тяжких я тебе породила...

— А друга під нею постала, — як помер твій татко.

— А третя зморшка з'явилася, як згинула нам корівка, а я, бідна вдовиця, з вами, дрібними, лишилася без усякої підмоги...

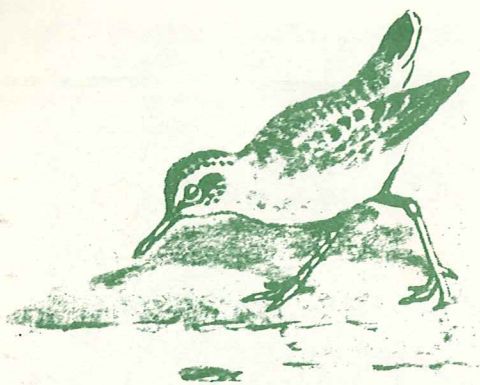
— І так я можу тобі розповісти про кожну свою зморшку, — кожна виникла з якогось терпіння, по якійсь біді... А я все це витерпіла, щоб виховати вас, моїх любих діточок...

Остовпіла дівчина. Відразу прозріла й кинулася до матері:

— Матінко, рідна моя, ой дайте ж я поцілую вам кожну морщиночку на вашому найгарнішому для мене обличчі!.. Простіть своїй нерозумній доні, що відважилася таке вам казати!..

Митрополит Іларіон

П Р О
КУЛИЦКА

— Кулик, куличок!
А завбільшки з кулачок.
— Так є ж різні кулачки.
— А є різні й кулички —
І великі і малі,
На Дніпрі і на Сулі.

— Кулик, куличок!
Він у нас не новачок;
Ще торік він на лужку
В ямці вивівся в пушку.
І обсохнути не встиг,
Як за їжею побіг.

— Кулик, куличок!
Де комашка, хробачок —
Піде сушею і вбрід,
А здобуде на обід...
Прийде ж осінь — проводжай
Куличка у теплий край!

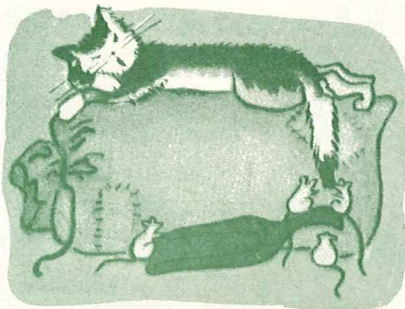
— Кулик, куличок!
До боліт і до річок
Лине з теплих він країв.
Де не пив і де не їв,
А весною прийде час —
Повертається до нас.

Василь ШВЕЦЬ

НАША КИЦЯ

Ну й ледача наша киця.
А хитрюща, як лисиця.
Перекинула горшки.
Поз'їдала всі вершки.

Кицю за таку провину
Ми відправили до млину.
Щоб мишей ловила там.
Не робила шкоди нам.

А вона заснула в тиші,
Їй хвоста об'їли миші,
Вранці вибігла на міст,
Гульк—а в неї куций
хвіст.

Група школярів української школи православної церкви в Гамільтоні, Онтаріо, Канада під час шкільного концерту. З лівого боку стоять: настоятель парафії о. прот. Федак та учитель Ф. Ігнатюк, а з правого — учителька танців О. Величко та учителька української мови В. Логин.

Ця школа — одна з кращих шкіл на сході Канади. Більшість учнів цієї школи є читачами „Соняшника“, про що подбала учителька, пані В. Логин.

„СОНЯШНИК”, ілюстрований місячник для дітей.

Редактор — Петро Волиняк

Передплата на рік: Канада — 3.00 дол., США — 3.50 дол. Австралія й Англія — 20 шилінгів, інші країни — рівновартість 3.00 доларів.

Передплату і все листування слати на адресу:

**“NOWI DNI”, Box 452, Term. “A”
Toronto, Ont., Canada.**